

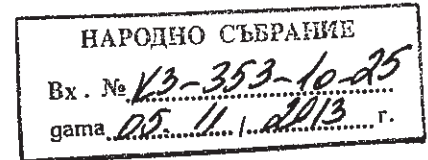
БЪЛГАРСКИ ЗЪБОЛЕКАРСКИ СЪЮЗ

София 1000, бул. „Княз Дондуков” № 49, тел.: 02/987 47 97, факс: 02/988 87 24,
E-mail: office@bzs.bg

Дата: 05.11.2013г.

Изх. № 572

ДО: Д-р Нигяр Джафер
Председател на
Комисия по здравеопазването
на 42-то Народно събрание
на Република България

(На Ваш Изх. № КЗ-353-10-25/04.11.2013г.)

СТАНОВИЩЕ

Относно: Законопроект за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2014г., № 302-01-35, внесен от Министерски съвет на 30.10.2013г.

Уважаема д-р Джафер,

Във връзка с представения законопроект за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2014 г., № 302-01-35, внесен от Министерски съвет на 30.10.2013г., Българският зъболекарски съюз изразява следното становище:

Бюджетът за дентална помощ, в началото на задължителното здравно осигуряване беше 9% от здравноосигурителните плащания. Постепенно през годините той се „свиваше” и бюджетът за дентална помощ за 2013 г. представлява 4,37% от бюджета на НЗОК за здравноосигурителни плащания и 0,16% от брутния вътрешен продукт на България. Това означава, че средната годишна сума, която се предоставя на здравноосигурен български гражданин за дентално здраве е 14,62 лева!

Въпреки този бюджет БЗС направи необходимото, за да изведе децата до 18 годишна възраст, като приоритетна група и им осигури един сравнително добър пакет лечебни дейности – един преглед и четири дейности годишно, включващи лечение на кариеса на временните и постоянните зъби и неговите усложнения (пулпити и периодонтити), а също така екстракциите на временните и постоянните зъби.

Имайки предвид многократните настоявания на БЗС, подкрепени с доказателства, за осигуряване на необходимите финансови средства, към момента не успяваме да осигурим достатъчно брой дейности, отговарящи на реалните нужди на здравноосигурени лица над 18 години, т.е. липсва третото изискване за добра дентална помощ - достатъчност на предлаганите лечебни дейности.

Епидемиологичните данни при лицата над 18 годишна възраст са следните:

- 35-44 годишните имат 17 засегнати от кариес зъби, като 8 от тях са лекувани, с кариес са – 3 броя и извадени – 6 броя.
- 60 годишните и гражданите над 60 години (1 919 510) имат съвсем различни нужди. 20% (383902) от тях са с напълно обеззъбена горна челюст, 17% (326317) са с напълно обеззъбена долна челюст, а тотално обеззъбените са 13% (249536).

Следователно пакетът за дентални услуги за здравноосигурените лица над 18 години е символичен и абсолютно недостатъчен. Възрастните имат право годишно на един преглед и две дейности – две пломби, или две екстракции, или комбинация от пломба и екстракция. Усложненията на зъбния кариес, пародонталните заболявания и протезирането не се покриват от здравното осигуряване.

Съгласно ЗЗО всички ЗОЛ са равнопоставени, но в момента по отношение на ЗОЛ над 18 годишна възраст, това законово право е нарушено. От друга страна има

неравнопоставеност при внасянето на здравноосигурителните вноски - държавата внася за деца, учащите до 26 години и пенсионери половината на вноските, а военните, държавните служители и други категории служители освободени от вноски. В тази връзка БЗС счита, че това неравенство следва да бъде премахнато във възможно най-кратки срокове..

Необходимо е спешно да се увеличат обема и броя на дейностите в пакета за възрастни и той да достигне по брой дейности и обхват на заболяванията поне този при децата, като за целта се осигури адекватно финансиране.

БЗС обръща внимание и на още един важен факт - бюджетът за дентална помощ при тези пакети и обем дейности не може да покрие нуждите на здравноосигурените лица годишно. Обръщаемостта, е изключително малка, т.е. през системата на задължителното здравно осигуряване годишно преминават до 20% от нуждаещите се.

Направените от нас изчисления показват, че за въвеждането само на една допълнителна дейност (пломба или екстракция на зъб) в пакета за възрастни са необходими над 35 милиона лева, а за осигуряване на подвижни протези за всички нуждаещи се са необходими 241 858 200 лв.

На основание направеното изложение, БЗС изразява своята категорична позиция за необходимостта от промени в проектобюджет 2014 г. и настоява за следното:

- Предвидените в Проекта за Бюджет на НЗОК за дентална помощ за 2014г. 110 000 000 лв. са поредно доказателство за счетоводен подход към здравеопазването и за незачитането на важността на денталното здраве. Настояваме за спешно увеличаване на бюджета за дентална помощ за 2014 г. от 106 500 000 лв. на 176 500 000 лв. за включване на нови дейности за лицата над 18 годишна възраст и разширяване на обема на пакета за тази възрастова група.
- Настояваме да се премахне остатъка от 104 000 000 лв., предвиден в проектобюджета и да се разпредели за лечебни дейности за 2014 г. При това състояние на здравеопазването можем да определим остатъка, или като грешка, или като преднамерено заделени средства, които ще бъдат отнети от НЗОК и използвани за други цели.

Българският зъболекарски съюз вече внесе своите предложения за промени в Закона за здравното осигуряване, относно отмяна на текстовете, касаещи методики за остойносттаване, пакети, обеми и цени по НРД, като задължение на Министерския съвет и възстановяване и връщането им в съответния НРД, а също така и премахване на „Контрол и санкции” и връщането им в съответния НРД.

С оглед на гореизложеното Българският зъболекарски съюз не приема законопроекта за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2014 г. в този му вид. Разчитаме, че направените от нас предложения ще бъдат взети под внимание, за да бъдат оптимизирани достатъчността, достъпността и качеството на денталната помощ в задължителното здравно осигуряване.

С уважение:

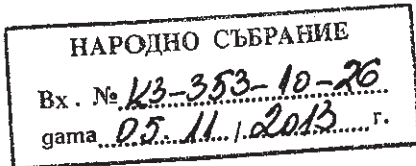

Д-р Борислав Миланов
Председател на УС на БЗС

Д-р Николай Шарков
Председател на КИПНРД
Зам.-председател на БЗС

Изх. № 02-00-54
Дата: 04.11.2013 г.

/из. 04.11./

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА КОМИСИЯТА
ПО БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ
ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА КОМИСИЯТА
ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ
ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА КОМИСИЯТА
ПО ИКОНОМИЧЕСКАТА ПОЛИТИКА
И ТУРИЗЪМ
ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА КОМИСИЯТА
ПО РЕГИОНАЛНА ПОЛИТИКА И
МЕСТНО САМОУПРАВЛЕНИЕ
ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА КОМИСИЯТА
ПО ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА
ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА КОМИСИЯТА
ПО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО
ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА КОМИСИЯТА
ПО ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

ОТНОСНО: Становище на БСК по Проекта на Закон за държавния бюджет за 2014 г.

УВАЖАЕМИ НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,

Подкрепяме Проекта на Закон за държавния бюджет за 2014 г., поради:

1. Сложната политико-икономическа ситуация в страната и ключовото значение за българската икономика на Бюджета за 2014 г. и Средносрочна бюджетна прогноза за периода 2014-2016 г.,
2. Тежкото финансово наследство за 2014 г., в т.ч. намалението на приходите от данъчни и осигурителни плащания, разходването на голяма част от държавния резерв през последните кризисни години, одържавяването на управлението и на част от средствата на НЗОК, наличието на хронични дефицити и невъзможността с един бюджет да се санира това наследство.

Считаме, че:

1. Обявените седем приоритета в Проекта на Бюджет за 2014 г. нямат своята финансова проекция и не са структурирани политиките за осъществяване на тези приоритети. Засега реални реформи наблюдаваме само в системата на МВР и са налице опити на МТСП да постави на обективна основа някои от настоящите реформи в социалната и осигурителната сфера;
2. Два са основните инструмента за излизане от кризата и осигуряване на растеж – разкриването на нови устойчиви работни места и увеличение на износа, но не виждаме финансова бюджетна политика в подкрепа на тези направления;
3. В Проекта за бюджет прозират силно предизборните политически ангажменти;

3. Политиката трябва да бъде насочена към това все повече хора да получават заплати, а не все по-малко хора да имат все по-високи заплати.

Като цяло:

1. БСК подкрепя декларираните намерения и мерки за:

– запазване на финансовата стабилност и осигуряване на предвидима бизнес среда, вкл. задържане на бюджетния дефицит по КФП до 1,8% от БВП спрямо от 2% за т.г., запазване на преразпределителната функция на бюджета под 40% от БВП (39,7% общи разходи, трансфери и вноски за ЕС);

– засилване на програмното бюджетиране с ясни очаквани резултати от упражняваните политики и първостепенните разпоредители с бюджети (ПРБ), по-висока прозрачност на разходите;

– навременно изплащане на задълженията на държавата към бизнеса, намаляване на административната тежест и подобряване на бизнес средата;

– повишаване събираемостта на ДДС, акцизите и осигурителните вноски;

– въвеждане на Е-правителство, подобряване на публичните услуги, намаляване на бюрокрацията, корупцията и ускоряване на административната реформа, вкл. реструктуриране на неефективни бюджетни звена, елиминиране на дублиращи се функции, децентрализация и аутсорсинг и редуциране на бюджетите на ПРБ;

– ограничаване на административния произвол върху бизнеса, привеждане на таксите съобразно функциите и разходите за администриране;

– реализация на основната бюджетна цел и приоритети за подкрепа на растежа, стабилна макроикономическа среда и данъчна политика, развитие на образованието и здравеопазването, насърчаване на социалното включване и намаляване на бедността, реализиране на публична инвестиционна програма и оптимизация на администрацията, за част от които не е осигурено необходимото финансиране и подкрепа от бюджета.

2. Прогнозни макроикономически параметри:

- Заложеният **растеж на БВП от 1,8%** може да бъде възприет като оптимистичен при очакван растеж за 2013 г. от 0,6% и непреодоляни трайни негативни тенденции.

За полугодieto реалният ръст на БВП е едва около 0.3%, налице е спад в индустриалното производство от март до август 2013 г. на годишна база от над 3.8% и на строителството от над от над 5.8%. Липсват устойчиви признаци за излизане от кризата в основните ни търговски партньори от ЕС, в т.ч. Германия, Италия, Гърция. Политическият климат и състояние на институциите също представляват сериозен източник за риск пред по-висок растеж на инвестициите и БВП. Едни по-реалистични очаквания за ръста на БВП варират в диапазона +0.8 – 1.2%. Намалението с около 1% на прогнозата за растежа предполага и по-малко приходи за разпределение, които се компенсират чрез увеличаване на тавана за общия държавен дълг от 22.1% от БВП (18.3% от БВП за 2013 г.).

- Предвиденият ръст от 9.9% на ПЧИ се оценява като реалистичен, но недостатъчен за осезаемо икономическо възстановяване, като се отчита продължаващото намаление от 2008 г. и негативните тенденции през т.г. В съответствие с представеното по-рано становище, подкрепяме съхраняването на ниско равнище на прякото данъчно облагане, прилагането на общовалидни изисквания, решения на Съда на ЕС за подобряване на бизнес средата спрямо водещите страни-членки на ЕС. Приетият механизъм на функциониране на единното платежно нареждане (т.нар. „единна сметка“) следва да се усъвършенства за възстановяване правото на данъчно задълженото лице да определя по безспорен начин конкретните задължения, които покрива с внесените суми;

- Прогнозната инфлация от 1.8% е изведена при допускане за по-висок растеж. Към момента е налице сериозна дефлация за периода януари-септември 2013 г. от 2.1%, а на годишна база през септември 2013 г. тя достига 1.6%. При намаляване на прогнозния

растеж може да се очаква значително по-ниска инфлация и по-ниски данъчни и неданъчни приходи;

- Планираното задържане на дефицита до 1.8% в рамките на допустимите 2% не е съпроводено с радикални мерки за реструктуриране на функциите и разходите в административната сфера.

3. Категорично не приемаме административното увеличение на МРЗ от 310 лв. на 340 лв. за 2014 г., предвидените последващи увеличения до 420 лв. през 2016 г. и ръста на минималните осигурителни доходи по основни икономически дейности и квалификационни групи професии, несъпроводени от оценка на въздействието. Това решение е в противоречие и със заявените намерения за разкриване на нови работни места и намаляване на равнището на безработица. Значителните регионални и отраслови различия, различията в размера на предприятията, в заплащането на труда, в перспективите за възстановяване, закриването на предприятия и спад на производството увеличават риска за намаляване на заетостта. Независимо от предвижданията за намаляваща безработица от 12.9% през т.г. на 12.6% през 2014 г., е заложен значителен спад на средногодишния брой на осигурените лица – 16 хил. души.

Нарастването на общия държавен дълг от 18.3% от БВП през т.г. на 22.1% през 2014 г. се насочва почти изцяло към финансиране на социални разходи и потребление за сметка на инвестициите, експорта и разкриването на нови работни места.

Опасение буди и предвиденото значително номинално нарастване на средния осигурителен доход, респективно – на работните заплати, които значително изпреварват ръста на БВП, производителността и очаквания ръст на цените. Това, от своя страна, предполага намаляваща вътрешна конкурентоспособност на националното производство.

4. Приходната част. През последните години драстично намалява приходната част на бюджета спрямо БВП, в т.ч. от данъчни и осигурителни плащания, акцизи и мита. Данъчната администрация остава безучастна към ръста на сивата икономика и, в частност - към „посивяването“ на социалното и здравното осигуряване. Липсва аналитично следене на съществуващите ясни икономически сигнали с цел идентифициране на подобни нарушения.

5. Ниска е скоростта на реформите за оптимизиране на:

- **образователната система**, въпреки заложеното увеличение от около 100 млн.лв. в подкрепа на политиките и набелязаните мерки. Икономическото възстановяване и осъществяването на основни структурни промени изискват и адекватно подготвена работна ръка и възможност за бърза преориентация на пазара на труда;

- **здравната система.** При одържавено управление на осигурителната система се задълбочава хроничният дефицит на Здравната каса без подобрене на здравните услуги и липса на ясна времева рамка за необходимите промени. Трайно и драстично намалява делът на финансово участие на държавата и общините в Бюджета на НЗОК - от 34% през 2008 г. на 14% през 2014 г. В бюджета на НЗОК за 2014 г. е заложен дефицит от 440 млн. лв. за болнична помощ. Без основание от години бюджетиранияте плащания за здравно осигурените от държавата лица (пенсионери, деца, безработни, учащи се) не съответстват на извършените реални разходи. За 2014 г. предвидената вноска от държавата за едно лице е около 20 лв. при средна от бизнеса 54 лв. Поради неизпълнение на задълженията на НАП, от години се задържа на изключително високо равнище броят на неосигурените лица. Не се променя подходът и не се прилага комплекс от мерки (законодателни, икономически, социални, информационни) към лицата, които не плащат здравни вноски. Липсват решителни мерки за въвеждане на е-здравеопазване, като платформа за подобряване на ефективността на здравната система, не се остойностява основният пакет от здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК. Администрацията в здравната система е надхвърлила всякакви критични размери и разходите за нейната издръжка нямат икономическо основание. На тази основа ежегодно

следва да се осигурява необходимото финансиране за гарантиране на този пакет, като се предостави достъп до тази информация на осигурените лица;

- **пенсионната система.** Налице е стопиране на реформата и съхраняване на дефицита в общественото осигуряване на високи нива. Отново се предлагат привилегии за осигурените лица по чл.69 КСО (МО). Необходимо е да се прекрати декапитализацията и одържавяването на приходите от управлението на средствата на Сребърния фонд. БСК предлага отново сключване на договор между МФ и БНБ за инвестиране на средствата на международните пазари и инкасиране дохода в т.нар. Сребърен пенсионен фонд, вместо в приход на Държавния бюджет.

Не подкрепяме запазването на изплащането на първите три дни болнични за сметка на работодателя, като отчитаме сериозните деформации на трудовия пазар от това решение. Само за 2012 г. има натрупани 12,5 млн. дни болнични, като основната част от тях се ползва за скрита сезонна заетост, най-вече от предприятия с до 10 наети лица. По този начин осигурителната система косвено субсидира запазването на жизнеността на малките и средни предприятия, което е следствие от липсата на оценка на въздействието при въвеждането на определени нормативни промени, в т.ч. увеличението на МРЗ.

- **системата на социалното подпомагане** остава дълбоко нереформирана при ръст на социалните разходи с 8.4% или с 174.7 млн.лв. до 2253.1 млн.лв. Следва да бъдат предприети структурни и функционални промени за повишаване на ефективността на социалните плащания и предоставяни услуги за подобряване на пригодността за заетост, намаляване на безработицата и равнището на бедност. Под защита трябва да бъдат поставени приоритетни цели уязвими групи, в т.ч. подрастващи в семействата с ниски доходи, възрастни и хора с увреждания. По отношение на хората в работоспособна възраст системата на социално подпомагане следва да се реструктурира като допълваща спрямо осъществяваните политики на пазара на труда, за активизиране на хората, ползващи социални помощи, за придобиване на квалификация и трудови навици, като при отказ от работа, обучение или допълващо образование да бъдат ограничавани и спирани предоставяните социални помощи.

Проектът на Закон за държавен бюджет на Република България за 2014 г. следва да бъде придружен от пакет предложения за структурни реформи, съответстващи на предвиденото дефицитно финансиране и увеличен таван на държавния дълг, които да разширят т.нар. фискално пространство и осигурят подкрепа на основните фактори за догонващ икономически растеж през следващите години.

С УВАЖЕНИЕ,

БОЖИДАР ДАНЕВ ✓
ОБЩИНСКИ ПРЕДСЕДАТЕЛ

Становище на КНСБ по проекта на Закон за държавния бюджет на Република България за 2014 г.

I. Макроикономически преглед

В проектобюджета за 2014 г. е предвиден темп на нарастване на БВП 1.8%. Считаме, че този ръст е постижим. За сравнение, припомняме прогнозата на ЕК за ръст 1.7%, което е още едно доказателство, че заложеният ръст е реалистичен.

Поддържаме ръста на заложените данъчно осигурителни приходи от 1.477 млрд. лв., което е 6.5% в сравнение с Бюджет 2013, като считаме, че този ръст е постижим на базата на ръста на БВП, повишената данъчна събираемост и борбата с контрабандата.

Заложени са приходи, помощи и дарения за 2014 г. в размер на 30 886 млн. лв. Те са с 501.2 млн. лв. повече от програмата за 2013 г., което представлява ръст от 1.65%. Значително по-ниският ръст в сравнение с този на данъчно-осигурителните приходи е в резултат на силно намалените неданъчни приходи /с 472 млн. лв./ и намалените помощи и дарения /с 505 млн. лв./. През 2014 г. не се очакват такива доходи от собственост /от приватизация и дивидент за държавата, както и от спечелени арбитражни дела/, а заложеното намаление на средствата от ЕС е 520.6 млн. лв.

Общите разходи, вкл. вноската в общия бюджет на ЕС, са завишени с 380.1 млн. лв. или с 1.2% спрямо програмата за 2013 г. Отнесени към приходите, се формира отрицателно бюджетно салдо в размер на - 1 472 млрд. лв., което е бюджетен дефицит от 1.8%.

Преразпределителната функция на държавата в разходната част е в размер на 39.7% от БВП и заложеният дефицит е 1.8% от БВП. Настояваме принципите, на които следва да се изгради бюджета за 2014 г. да са: преразпределение през бюджета на максималните 40% от БВП и бюджетен дефицит в размер на 2% от БВП. Разбираме стремежа на правителството за плавно намаляване на бюджетния дефицит през следващите години, но считаме, че още е рано за това, т.е. запазване на достигнатия в актуализирания Бюджет 2013 максимален дефицит от 2% от БВП. Разчитането на максималното преразпределение от 40% от БВП и на максималния дефицит от 2% от БВП ще позволи разполагането с още свободни средства, които биха могли да се използват за провеждане на социални политики.

От проектобюджета не личат намерения за постепенно одържавяване на огромния дълг на НЕК ЕАД, надхвърлящ вече 2.5 млрд. лв. Прикачените, основно по политически причини, задължения на дружеството го поставят във

фактически фалит, което е един от основните фактори за сриване на целия енергиен сектор. Не личат и намеренията за държавната подкрепа за смекчаване на огромния дългов проблем на железопътния превозвач БДЖ.

Заложените най-после, по-сериозни бюджетни средства за компенсиране загубите на „Български пощи“ ЕАД поради извършването на т.нар. универсална пощенска услуга са в размер на 12.5 млн. лв., без да се отчита, че още през 2012 г. КРС изчисли размера на компенсацията за 2011 г. на 22.5 млн. лв.

Считаме за крайно наложително въвеждането на данъчни облекчения спрямо нискодоходните групи чрез въвеждане на данъчен кредит спрямо тях, изразяващ се във възстановяване на ефективно платен данък върху дохода в частичен или пълен размер.

По отношение въвеждането на първи стъпки на семейно подоходно облагане, предлагаме да се предоставя право на данъчно облекчение в случай на закупуване на бонове за предоставяне на услуги, пряко свързани с отглеждане на дете/деца, а именно: гледане на дете /деца от 1 до 5-годишна възраст в дома; придружаване на дете до или от детско заведение от/до дома; образователни услуги в дома за деца от 1 до 5-годишна възраст; образователни услуги в дома за деца с трайни увреждания. В Приложения 1 и 2 към настоящото становище предлагаме Идеен проект на КНСБ за бонове за предоставяне на услуги. Смисълът на мярката е да не се предоставят механично средства за социално подпомагане при липса на политики по отношение на техните ползватели и липса на гаранции за тяхното правилно използване.

Предвиденото по отношение на основните социални показатели е: равнище на безработица – 12.6%, увеличение на минималната работна заплата за страната от 310 лв. на 340 лв., считано от 01.01.2014 г., възстановяване индексацията на пенсиите по т.нар. „швейцарско правило“ от 01.07.2014 г., увеличаване на обезщетенията за втората година на майчинство и на надбавките за второ дете в семейството. Приемаме увеличението на минималната работна заплата за страната, в сила от 01.01.2014 г. и индексацията на пенсиите от 01.07.2014 г. по т. нар. „швейцарско правило“.

Съзнавайки факторите за високото равнище на безработица, категорично не приемаме заложените 73 млн. лв. в НПДЗ за активни мерки на пазара на труда. Прогнозираният ръст на БВП през периода 2014-2016 г., който е съответно 1.8%, 2.9% и 3.4%, е крайно недостатъчен, за да се реализират националните цели в областта на заетостта. За да може да се постигне ниво на заетост от 76% през 2020 г., съгласно Стратегия 2020, още от тази година е необходимо ръстът на БВП да е 4.2% годишно, респективно годишен ръст на заетостта по 2%. В този смисъл, поетият от България ангажимент е нереалистичен, особено ако е съчетан с оскъдните средства, заложили НПДЗ за активни мерки на пазара на труда.

Настояваме за най-малко 10-процентно увеличение на работните заплати в бюджетната сфера, но от приложенията към КФП е видно, че разходите за заплати намаляват през 2014 г. спрямо 2013 г. с 21.1 млн. лв. Следователно се разчита на съществени съкращения в държавната администрация. От общия запис по отношение на съкращенията не е ясно кои ще са звената, в които числеността ще

бъде оптимизирана. Припомняме предложенията на КНСБ да не извършват съкращения в институции, които отговарят за приходите в бюджета, тези, които имат контролни функции, както и Агенцията по заетостта и Агенцията по социално подпомагане.

II. Разходни политики

1. Заетост и пазар на труда

В частта „Политики по заетостта“ в Мотивите очакванията за развитието на пазара на труда за 2014-2016 г. се основават на постигнати резултати за 2013 г. със субсидирана заетост от 103 млн. лв. Въпреки по-големия заделен финансов ресурс, в сравнение с предходните три години, средногодишната стойност на нивото на безработица за 2013 г. се очаква да бъде 12.9%. Прогнозата, че „през 2014 г. възстановяването на пазара на труда ще продължи с ускорен темп и нивото на безработица да намалее до 12,6%“, със заделените 73 млн. лв. обаче е нереалистична.

Не са разчетени редица сериозни фактори, които са в запазваща се тенденция на увеличаване на безработицата и намаляване на заетостта.

Мотивите са изключително слаби по отношение на обосновката за ограничаване на младежката безработица – дори не се споменава размерът на средствата по изпълнение на инициативата „Гаранция за младежта“. Разчита се на популистки обещания, като се пренебрегват сериозните факти, а именно:

- Нараства коефициентът на младежката безработица (15 – 24 г.) – според НСИ от 12,7% през 2008 г. за две години е скочил на 23,8%, за да достигне до 28,7% през второто тримесечие на 2013 г. и се запазва в тези граници до края на 2013 г., въпреки влиянието на мерки и схеми по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ (ОП „РЧР“) за намаляването му;
- Никъде не се анализират тревожните промени на структурните и качествени характеристики на безработицата. Не са подкрепени с цифри и необходимост от финансиране. Те трябва да се имат предвид, както от гледна точка на антициклични мерки, така и от гледна точка на дългосрочни цели и ангажименти на правителството за периода 2014 – 2020 г.

Броят на безработните лица от следващите рискови групи (над 50 години, обезкуражените лица, хората с трайни увреждания и др.), като се прибави и интеграцията на бежанците, се увеличава:

- Лица над 50 години – безработицата е 36,7%;
- Лица с основно образование – 26,1%;
- Лица с начало и по-ниско образование – 50,4%;
- Делът на продължително безработните лица с „престой“ в ДБТ над 1 година се е увеличил и представлява 35,7% от всички безработни или има увеличение с 0,9 пункта. От тях броят на безработните без квалификация и специалност е 68,3%, считано от общия брой безработни.

Всички тези данни на пазара на труда остават, въпреки че бяха отпуснати допълнителни средства и размерът им достигна до 108,4 млн. лв., като се има предвид, че до момента се чувства и въздействието на схемите по ОП „РЧР”.

През 2014 г. до м. септември няма да има възможност за влияние на пазара на труда на средствата от Европейския социален фонд. Посочено е като пожелание бързо усвояване на новия финансов ресурс, а все още не е разработена напълно ОП „РЧР”, което ще попречи за влизане на ново финансиране до края на 2014 г.

Въпреки предложените четири нови програми и завишаване на средствата за регионални програми с цел подобряване на целенасочеността на въздействие на пазара на труда, това няма да се случи при финансов ресурс от 73 млн. лева (намален спрямо 2013 г.).

Увеличеният размер на минималната работна заплата от 310 лв. на 340 лв. при намален финансов ресурс от 108,4 млн. лв. на 73 млн. лв., при запазената тенденция за увеличаване на безработицата и намаляване на заетостта, ще доведе до намаляване на новоразкритите работни места за балансиране на пазара на труда с повече от 10%.

От всички изложени факти става ясно, че е популистка и твърде декларативно формулирана поставената цел за достигане на 76% заетост сред населението на възраст от 20 до 64 години. Твърде популистко е и намерението да се увеличи заетостта на българския народ. Предвидените средства не са адекватни на поставените цели в НПДЗ – 2014 г. Заложеният ръст от 76% в Стратегия „Европа 2020” и в Актуализираната стратегия по заетостта 2013-2020, предполага разкриване средногодишно на 80 000 до 100 000 работни места, за което са необходими допълнително средства от държавния бюджет. Заложените в проектозакона 73 млн. лв. ще осигурят заетост и обучение едва на 17 200 лица.

КНСБ предложи средствата за НПДЗ – 2014 г. да бъдат 145 млн. лв., за да се почувства въздействието върху пазара на труда, да се увеличи активността на безработните.

2. Политика по доходите

Както е видно от Мотивите към законопроекта за държавния бюджет, политиката по доходи не е сред приоритетите на правителството, с изключение на някои мерки в социалната сфера. Затова основният двигател на икономическия растеж поне и за следващата година остава износът. Едва през периода 2015 – 2016 г. се предвижда вътрешното търсене да играе по-съществена роля в нарастването на БВП. Дали това ще стане и в какви срокове – остава въпрос на бъдещи решения.

Сега единствената, при това закъсняла, мярка си остава повишаването на минималната работна заплата на 340 лв. от 1 януари 2014 г. Припомняме, че формираното сега съотношение към средната за страната работна заплата е 38.8%, а през следващата година най-вероятно ще остане в същия диапазон – под 40%. Ако правителството действително има намерение да преодолее постепенно прекалената диференциация и поляризация в доходите (показатели, по които

страната ни е на челните в ЕС места), то очевидно тази стъпка е недостатъчна. Още повече, че облекчение на нискодоходните групи не се очаква и по линия на увеличение на техните нетни доходи посредством въвеждането на необлагаем минимум.

В бюджетните сектори, освен очакваната поредна оптимизация и реформи, като че ли нищо друго няма да се случи. Като цяло искането на КНСБ за минимум 10% ръст на заплатите в бюджетната сфера остава без покритие, гарантиран е само ръстът на минималната работна заплата за страната.

Очертаващите се през 2014 г. равнища на доходите на населението по никакъв начин не могат да бъдат считани като надеждна база за превръщането им в основен двигател на икономическия растеж през 2015 – 2016 г., както се твърди в проектобюджета. Очевидно посоката, в която се търсят вътрешни стимули е правителственото потребление и инвестиционната активност. На бизнеса се разчита, както да увеличи заетостта, така и доходите от труд и приходите в бюджета. Не случайно той е споменат „сред приоритетните целеви групи на социалната политика“. Парадокс или не, това ще покаже бъдещето, но ако се върнем в годините назад, едва ли можем да открием положителен опит, при всичките реверанси от страна на правителствата към работодателите.

3. Системите за социална закрила

Правителството декларира, че политиката, която провежда с Бюджет 2014 е насочена към промяна в разпределението на публичните ресурси, за да използва националния бюджет като ефективен инструмент за... „осигуряване на нужната социална закрила за уязвимите слоеве на обществото“. Социалната политика е определена като ключов приоритет, чиято основна цел е превенцията от изпадане в състояние на бедност и намаляване на лицата в бедност.

Какво, обаче, е видно?

По мерките за приходи за социални цели

Всеизвестен факт е, че социално осигурителната система е ключов инструмент в борбата срещу бедността и социалното изключване. Но и това правителство ясно заявява, че наред с данъчната и осигурителната му политика ще цели изпълнение на фискалната политика, подобряване бизнес средата, стимулиране на икономическата активност и ограничаване на данъчните измами. Но, на осигурителната система продължава да се гледа единствено като финансова тежест и разходи, а не като на инвестиция в настоящето и бъдещето на населението, като източник на стабилност и сигурност във времена на икономически турбуленции и кризи. Това отношение ясно се проследява и в проектобюджета на Държавното обществено осигуряване. В този ред на мисли не е изненадващо, че и Бюджет 2014 се нагърбва с близо 5 милиардна подкрепа на приходите на Държавното обществено осигуряване. Но това по никакъв начин не се отразява в подобряване на целенасочеността на политиките.

Според КНСБ осигурителната политика в частта приходи следва в общи линии досегашната практика, в т.ч. с нейните неблагоприятия. Не се променят размерите

на нито една осигурителна вноска, макар че дефицитите във фондовете на ДОО се задълбочават, не се увеличават минималните осигурителни доходи във всички икономически дейности, при което редица дейности за трета поредна година ще прилагат едни и същи минимални доходи. Не се взимат предвид пет на брой споразумения за увеличение на МОД в здравеопазването. Така се гарантира загубата на почти 10 млн. допълнителни приходи. Твърде предпазливо е увеличението на максималния осигурителен доход – от 2200 на 2400 лв., макар че няма причини най-високодоходните групи да са и най-облагодетелствани от гледна точка на данъчно-осигурителните си задължения.

Проблемите, които се създадоха с въвеждането на т.нар. „единна сметка“ и които продължават да съществуват според КНСБ не се третират достатъчно решително. Измененията, по отношение на самоосигуряващите се лица, са в правилната посока, но ще бъде пресилено да се очаква, че това ще реши всички проблеми на процесите на управление на задълженията на осигурителите и осигурените, респективно на публичните приходи.

Същевременно един действен инструмент, какъвто е криминализирането на укриването на невнасянето на осигурителни сметки, остава залогник на политическите противоборства в Народното събрание и в материалите към проектобюджета за следващата година не се изразява дори намерение по въпроса.

По разходните политики в социалната сфера

В разходните политики също се следва инерцията, с малки изключения. В държавното обществено осигуряване и при социалното подпомагане силно впечатление прави пристрастяването към трансфери, предназначени за една и съща целева група – семействата с деца. Само за шест месеца към целевата група на отглеждащите деца до 2-годишна възраст са насочени една еднократна помощ от 50 лв. (предложение на КНСБ), увеличение на обезщетението за отглеждане на дете със 70 лв. и сега се предлага увеличение на същото с още 30 лв. Едновременно с това се залага увеличение на помощите за деца от 35 на 50 лв. за второто дете в семейството.

На другия полюс продължава забвението (вече пета поредна година) на минималното обезщетение за безработица – 7,20 лв. на ден или 154 лв. месечно. Същото се отнася за еднократната помощ при смърт на осигурено лице, за средствата за профилактика и рехабилитация на осигурените лица. Няма нагласа и да се решат проблемите с правата на обезщетение при безработица на лицата, заети в сезонни и временни дейности и пр.

Доколкото в становището си по проекта на бюджет на ДОО за 2014 г., КНСБ е направила конкретни предложения по всички параметри на осигуряването (приходи и разходи), тук ще се ограничим само до общите бележки по осигуряването от гледна точка на консолидираните финанси. Но настояваме на предложенията на КНСБ по проекта на Закон за бюджета на ДОО за 2014 г. да се обърне подобаващо внимание.

За да подкрепи все пак ориентацията на държавното управление през 2014 г. към повече подкрепа за семействата, отглеждащи деца, КНСБ предлага конкретна

идея за иновативни политики, които да облекчат съчетанието на трудовите и семейни задължения чрез предоставянето на услуги, в съчетание със създаване на допълнителна заетост за най-уязвимите групи на пазара на труда – младежите до 29 г. възраст и лицата над 55 години. Тъй като предложението изисква по-подробно изясняване на замисъла и на технологията за тяхното въвеждане в практиката, те са изложени в Приложения 1 и 2 към настоящото становище.

По мерките и програмите, управлявани от МТСП

Финансираните видове мерки и политики, управлявани от МТСП не съдържат нови моменти. Няма особени новости и в масата от средствата, които са насочени към тях. Изключение правят, както вече беше споменато по-горе семейните помощи за деца, както и в известна степен целевото подпомагане за отопление. КНСБ счита, че подобряването на ефективността на тези средства и тяхното целенасочено управление предполага доста по-висок процент натурални помощи и услуги, отколкото само парични средства. В тази връзка е предложението на Конфедерацията в Приложения 1 и 2 към настоящото становище, което се надяваме да стане основа за разнообразяване и повишаване качеството на политиките на заетост и подпомагане едновременно.

4. Функция „Образование“

4.1. Средно образование

Считаме, че училищното образование и предучилищното възпитание и подготовка следва да бъдат основен приоритет на правителството в сферата на средното образование чрез мерки и политики, включени в Закона за държавния бюджет и други нормативни актове. За да бъде постигнато това, предлагаме:

А) Да се разшири обхвата на защитените училища чрез промяна на критериите, разработвани от МОН;

Б) В Държавния бюджет за 2014 г. да се предвидят средства за:

- Увеличаване на единния разходен стандарт за финансиране на ученик/дете с 18%, в т.ч. увеличение на работните заплати на персонала с не по-малко от 14 на сто;

- Единният разходен стандарт за извънучилищна дейност да бъде в размер на 100 лв. на ученик;

- Осигуряване на целевите средства за националните програми за развитие на средното образование;

- Осигуряване на ваучери за храна на персонала в системата на средното образование в размер не по-малък от 50 лв. месечно на едно лице.

4.2. Висше образование и наука

КНСБ настоява за:

- Изпълнение на бюджетната субсидия за държавните ВУ и БАН на 100%. Това изисква изменение на чл. 56 от Закона за изпълнение на бюджета на РБ;
- Изменение на ПМС № 162 от 2001 г. относно определяне на диференцирани нормативи за издръжка на обучението на един студент по професионални направления. Това ще доведе до предвиждане на повече бюджетни средства за издръжката на обучението;
- Увеличаване на средствата за развитие на научна и художествено-творческа дейност за достигане до 10-процентен размер от издръжката на обучението, съгласно текста на чл. 91 от ЗБО;
- Увеличаване на средствата по критериите за комплексна оценка за качеството на обучение, приети като индикатори на третото издание на рейтинговата система. Съгласно изискването на чл. 91 от ЗБО тези средства се залагат в бюджетните субсидии за висшите училища в България.
- За продължаване на реформата в БАН са необходими още 3,8 млн. лв.

5. Функция „Здравеопазване”

За поредна година се запазва делът на публичните средства за здравеопазване като процент от БВП – 4,3%. Увеличението номинално е със 110 млн.лв. Ако не бъде актуализиран бюджетът на НЗОК за 2013 г., се очертава дефицит от около 150 млн. лв. за 2013 год., т.е. няма реално увеличение на средствата, тъй като трябва да се покрива значим дефицит.

Тревожно е намерението на правителството за намаляване бюджета на Министерство на здравеопазването с 9,1 млн. лв. при увеличените от 5,4 млн.лв. на 13,4 млн.лв. трансфери от МЗ към НЗОК.

От предоставения проектобюджет не става ясно как ще се осъществи и от кога ще има увеличаване на заплащането на работещите в Центровете за спешна медицинска помощ и държавните психиатрични болници. Явно за поредна година не се предвижда увеличение на възнагражденията на работещите в Регионалните здравни инспекции, Домовете за медико-социални грижи за деца, центровете за трансфузионна хематология и останалите структури на Министерство на здравеопазването.

Стъпка във вярна посока е намерението за финансово подпомагане на някои лечебни заведения за болнична помощ в отдалечени и трудно достъпни райони, но поради оскъдния финансов ресурс, това ще бъде трудно осъществимо.

В частта за общинското здравеопазване е предвидено увеличение на стандартите за детски ясли с около 9.4%, за детски кухни с 3.0%, за здравните медиатори със 7.6%, за здравните кабинети в училищата от 14 лв. на 18 лв. Голяма част от тези средства ще бъдат използвани за увеличени възнаграждения на ниско квалифициран персонал от 310 лв. на 340 лв., като това води до намаляване на разликата спрямо възнагражденията на медицинския персонал.

По проекта на Закон за бюджет на НЗОК за 2014 г.

Приходна част

Предвижда се увеличение на приходната част за 2014 г. спрямо Закона за бюджет на НЗОК за 2013 г. със 112 834 000 лв., но с 37 256 448 лв. намаление спрямо очакваното изпълнение за 2013 г.

Продължава да има остатък от предходни периоди по бюджета на НЗОК от 108 069 730 лв., при очертаващ се дефицит от около 150 млн. лв. от бюджета за 2013 г. за болнична помощ и лекарства.

Увеличението на средствата е преди всичко за сметка на здравноосигурителните вноски, плащани от българските работници и служители, както и работодатели със 71 млн. лв.

Увеличени са и трансферите за здравно осигуряване плащани за лицата, които по Закона за здравното осигуряване се осигуряват от държавата с 34,13 млн. лв.

Държавата продължава да осигурява тези, към които има задължения на половината от минималния осигурителен доход.

Не виждаме намерения за действия за намаляване на лицата с нарушени здравноосигурителни права.

Разходна част

Текущите разходи се намаляват с 10,5 млн. лв. спрямо Закона за бюджета на НЗОК за 2013 г., а сумата от 104 834 000 лв. ще послужи за разплащане на 100% от дейностите за болнична помощ през м. януари 2014 г.

Почти без промяна остават средствата за извънболнична помощ, денталната помощ и медико-диагностичната дейност.

Увеличават се с 32 млн. лв. средствата за лекарствени продукти, с 4 млн. лв. за медицински изделия и с 55 млн. лв. за лекарствена терапия при злокачествени заболявания.

Все повече се увеличава процента от бюджета на НЗОК за лекарствени средства без видимо намаление на доплащанията от страна на пациентите.

Нелогично и неоправдано се намаляват средствата за болнична медицинска помощ със 107 983 000 лв. спрямо Закона за бюджета на НЗОК за 2013 год. и с 439 981 175 лв. съгласно очакваното изпълнение за 2013 г.

Не е ясно това намаление за чия сметка ще бъде, на намаляване на договорните партньори, на намаляване броя обслужени граждани, на намаляване цените на медицинските услуги?

Проектът на Закон за бюджет на НЗОК за 2014 г. е неприемлив за КНСБ.

6. Политика по отношение на държавната администрация

КНСБ настоява в Бюджет 2014 г. да се заложи:

Нарастване на средствата за работни заплати за централна и местна администрация с не по-малко от 10 на сто.

Средствата за заплати са замразени от юли 2008 г., а с отпадането на допълнителното възнаграждение за придобит трудов стаж и професионален опит – т.нар. „клас“, и малкото годишно увеличение от 1, не може да се получава. С всяко увеличение на МРЗ намалява разликата в заплащането между изпълнителския състав и специалистите в държавната администрация, което създава сериозно напрежение и обезценява труда на специалистите.

Липсата на допълнително заложили финансови средства не дава възможност за изпълнение на нормативните документи, уреждащи по нов начин заплатите на служителите в държавната администрация и прави тези нормативни актове безсмислени, неотговарящи на заложените цели и неспособни да реализират очаквания резултат за създаване на справедлива и прозрачна система на заплащане.

- Увеличаване на стандартите за заведенията за социални услуги с не по-малко от 20%, за да има средства и за увеличаване на работните заплати, а не само за издръжка на дейността.

Заложеното увеличение в проектобюджета за 2014 г. за „Социални грижи“ от 3,5% при увеличение на МРЗ с почти 10%, е крайно недостатъчно и в не малка част от заведенията за социални услуги, където работещите са със заплати равни и близки до МРЗ, ще възникнат проблеми.

- В Закона за бюджета за 2014 г. да се уреди правото на служителите по трудово правоотношение (назначени по трудов договор по КТ) в държавната администрация на парични средства за представително облекло, както това е уредено за държавните служители.

В преходните и заключителни разпоредби на ЗДБРБ да се създаде нов параграф със следния текст:

§... В чл. 107а Кодекса на труда се създава нова алинея 20 със следното съдържание:

(20) Служителите, работещи по трудово правоотношение в държавната администрация имат право на представително и униформено облекло при условия и по ред, определени от Министерския съвет за работещите по служебно правоотношение.

Подходът за унифициране на статута на работещите по трудово правоотношение в държавната администрация, намерил израз в създаването на новите алинеи от 4 до 19 в чл.107 „а“ от КТ през 2012 г., предполага изравняване между работещите по служебно и по трудово правоотношение и по отношение на видовете облекла, на които имат право.

7. Функция „Култура“

Предвид мизерното заплащане труда на някои категории работещи в сферата на културата – артисти, музикални и танцови състави, музеи, галерии, библиотеки и читалища, КНСБ настоява да се предвиди ръст на средствата за работни заплати от 20% за тези категории работещи.

8. „Селско стопанство”

В проекта на Закон за държавния бюджет на Р България, респективно бюджета на МЗХ, е определен разходен таван в размер на 209 318.5 х. лв. Разходният таван на МЗХ е намален с 15 на сто, а издръжката е намалена с 23 на сто в сравнение с 2013 г. Това не буди оптимизъм по отношение гарантирането на фонд „Работна заплата” за дванадесетте месеца на следващата година. Настояваме, да не се повтори ситуацията от 2013 г. със заложено недофинансиране от 9.300 млн. лв. на фонд „Работна заплата”.

Намалението на разходния таван и най – вече на издръжката, отново ще се отрази на второстепенните разпоредители с бюджетни кредити, които ще разполагат с недостатъчен финансов ресурс за реализиране на тяхната политика. Спецификата на дейността на Министерството на земеделието и храните налага в неговия бюджет да са включени достатъчно средства за второстепенните разпоредители, които в по-голямата си част не са администрация, а изпълнителски и обслужващи звена за сектора, голяма част от които генерират приходи и за които в определени агротехнически периоди е необходимо да бъдат извършени значителни разходи.

При така предложения проектобюджет, за системата на МЗХ е немислимо постигането на увеличени доходи, както и е почти невъзможно приложението на новия модел на заплащане съгл. МПС № 129 от 26.06.2012г.

Министерството на финансите отново апелира за извършване на 10 %-но съкращение на числеността на персонала за сметка на увеличението на работните заплати. В Министерството на земеделието и храните се проведе 5% -но съкращение на числеността на персонала през м.септември 2013г. във всички второстепенни разпоредители с бюджетни кредити , но увеличение на работните заплати не се направи. Неприемливо е провеждането отново на съкращение на числеността на персонала в тези структури ,особено при изпълнителските кадри работещи на терен.

В проектобюджета за 2014г. отново не са предвидени средства за поддръжка на обектите за предпазване на вредното въздействие на водите , поне до законовата промяна на Закона за водите.

Подкрепяме заложените в проектобюджета средства по схемите за държавни помощи в размер на 263.7 млн. лв. За съжаление, трябва да отбележим, че въпреки сериозното подпомагане на българското земеделие с над 7 млрд. лв. с европейски

средства, национални схеми и доплащания след 2007 г., секторът не успя да преодолее основните си структурни недостатъци и най-вече това не рефлектира върху заетостта и доходите на работещите в него. Всички направени анализи сочат влошено състояние на социално-икономическите параметри в селските райони.

Настояваме за:

1. Увеличение на всички работни заплати в структурните звена на МЗХ минимум с 10%.
2. Осигуряване на финансови средства на второстепенните разпоредители с бюджетни кредити, гарантиращи изплащането на фонд „Работна заплата“, обвързан с приложението на ПМС № 129 от 26.06.2012 г. /нов модел на заплащане в държавната администрация/.
3. При извършването на структурни промени във второстепенните разпоредители с бюджетни кредити, респективно намаляване числеността на работниците и служителите, да не се намалява изплащането на утвърдения годишен размер на средствата за персонал.
4. Запазване числеността на персонала в контролните, изпълнителските и обслужващите звена на сектора, които генерират приходи и работят на терен.
5. Осигуряване на необходимите средства за финансиране защитата на вредното въздействие на водите в размер на 15 млн. лв.

В заключение:

КНСБ подкрепя:

1. заложения ръст на БВП;
2. ръстът на разчетените данъчно-осигурителни приходи;
3. мерките за увеличаване на данъчната събираемост;
4. създаването на Публичната инвестиционна програма „Растеж и устойчиво развитие на регионите“, но при ясни и прозрачни правила и при условие, че осигури по-голяма подкрепа за образование;
5. увеличението на минималната работна заплата;
6. индексирването на пенсиите по т.нар. „швейцарско правило“;
7. увеличаването на годишната квота ваучери за работническо хранене.

КНСБ не подкрепя:

1. неизползването в максимална степен на възможностите по отношение на макрорамката на бюджета – преразпределение от 40 на сто от БВП и 2% от БВП бюджетен дефицит ;
2. незаявяването на намерения чрез бюджета да се подпомогне оздравяването на НЕК ЕАД, БДЖ и Български пощи;
3. липсата на намерения за не по-малко от 10%-но увеличение на работните заплати на заетите в бюджетната сфера;
4. изключително неясните намерения по отношение оптимизацията на администрацията;

5. липсата на намерения да се въведат данъчни кредити за нискодоходните групи, както и елементи на семейно подоходно облагане;
6. връщането на размера на средствата по НПДЗ за финансиране на активни мерки на пазара на труда на нивото от 2012 г.;
7. продължаващата политика на поддържане на огромни дефицити във фондовете на ДОО, породени от липсата на промени в размерите на всички осигурителни вноски;
8. недостатъчните мерки по отношение повишаване събираемостта на осигурителните вноски;
9. поредното задържане равнището на минималното обезщетение за безработица;
10. разходване на огромни средства за социално подпомагане при липса на политики по отношение на техните ползватели;
11. чл. 56 - ограничението разходите и трансферите да се превеждат на 95%, а цялостното издължаване да се извърши само ако няма превишение на бюджетното салдо по чл.1, ал. 3;
12. недостатъчните мерки по актуализиране на единните разходни стандарти;

Всичко това дава основание на КНСБ да не подкрепи проекта на Закон за държавния бюджет на Република България за 2014 г.

Приложение 1: Идеен проект на КНСБ за иновативни политики заетост в подкрепа на семействата с деца и/или зависими техни членове *„Да заменим раздаването с предоставяне“*

Приложение 2: Идеен проект на КНСБ за бонове за предоставяне на услуги (БПУ)

29.10.2014 г.

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ
ПРЕЗИДЕНТ НА КНСБ